

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 10 listopada 2011 r.

**Pan
Marek Kośmider
Burmistrz
Miasta Sierpca**

LWA-4101-17-03/2011
P/11/133

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Urzędzie Miasta w Sierpcu (zwanym dalej *Urzędem*) kontrolę w zakresie gospodarki ściekowej na obszarach nieobjętych systemem kanalizacji zbiorczej w latach 2009 – 2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 11 października 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działania Urzędu w zakresie gospodarki ściekami na obszarach nieobjętych systemem kanalizacji zbiorczej, z uwagi na nie udokumentowanie sposobu zagospodarowania 85,2% wytworzonych na tych obszarach nieczystości ciekłych.

1. NIK ocenia pozytywnie przygotowanie *Urzędu* do realizacji zadań związanych z gospodarką ściekową na obszarach nieobjętych systemem kanalizacji zbiorczej. Zadania te realizował Wydział Spraw Społecznych i Komunalnych. Zakresy obowiązków pracowników Wydziału szczegółowo określiły ich uprawnienia i odpowiedzialność w tym zakresie. Do

¹ Dz., U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

kontroli umów i rachunków na wywóz nieczystości płynnych Regulamin Organizacyjny Urzędu Miasta przewidywał minimum dwuosobowe komisje porządkowe, w której skład wchodził również przedstawiciel Straży Miejskiej.

2. Rada Miasta uchwałała *regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Sierpca*² (zwany dalej *regulaminem*), który określił m.in., że właściciel nieruchomości wyposażonej w zbiorniki bezodpływowy zobowiązany jest do zapewnienia systematycznego usuwania nieczystości ciekłych z częstotliwością i w sposób gwarantujący, że nie nastąpi ich wypływ. *Regulamin* określał również obowiązek zawarcia umowy na opróżnianie zbiorników bezodpływowych przez właściciela nieruchomości oraz zachowanie dowodów zapłaty za usługę. Rada Miasta nie uchwałała górnej stawki opłat za wywóz i transport nieczystości ciekłych, o której mowa w art.6 ust. 2 *ww. ustawy*, niezbędnej do przeprowadzenia procedury zastępczego wywozu.

NIK ocenia negatywnie brak skutecznych działań celem egzekwowania obowiązków właścicieli nieruchomości określonych w *regulaminie*. Z bilansu gospodarki wodno-ściekowej w mieście Sierpc wynika, że nie zagospodarowano w badanym okresie 274,8 tys. m³ ścieków (tj. 85,2%³ wszystkich nieczystości pochodzących z obszaru nie objętego systemem kanalizacji zbiorczej) pomimo, że pracownicy *Urzędu* wspólnie ze Strażą Miejską skontrolowali 128 posesji wyposażone w zbiorniki bezodpływowe. Podczas 3 kontroli właściciele nieruchomości nie udostępnili rachunków za wywóz nieczystości, a w 33 protokołach kontroli nie odnotowano daty ani ilości odebranych ścieków. W przypadkach tych nie dostarczono brakujących dokumentów, a Urząd nie przeprowadził kontroli sprawdzających. Podczas 10 kontroli stwierdzono, że zbiorniki były opróżniane nie częściej niż raz na rok, dwa a nawet trzy lata. W dwóch przypadkach zapisano w protokołach kontroli wyjaśnienia właściciela posesji, że ścieki wywożone są przez rolnika na pole.

Urząd nie zorganizował zastępczego opróżniania zbiorników bezodpływowych, zgodnie z art. 6 ust. 6 *ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*⁴, nawet w przypadkach braku umowy stwierdzonego podczas wyżej opisanych kontroli.

Prowadzona ewidencja zbiorników bezodpływowych zawierała, aktualizowany co miesiąc, wykaz osób fizycznych i podmiotów gospodarczych, z którymi Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej EMPEGEK Spółka z o. o. w Sierpcu (zwane dalej

² Uchwała nr 227/XXVI/2005 r. z dnia 30 listopada 2005 r.

³ 2009 r. - 108,2 tys. m³, 2010 r. - 109,1 tys. m³, w 2011 (I półrocze) - 57,5 tys. m³

EMPEGEK lub *Spółka*) zawarło umowy na opróżnianie zbiorników bezodpływowych (w tym umów ustnych tzw. zlecenia na telefon).

W ewidencji tej znajdowały się również: adres nieruchomości oraz liczba opróżnień zbiornika w danym miesiącu, jednakże sposób jej prowadzenia nie pozwalał, w ocenie NIK, na prawidłową kontrolę obowiązków określonych w *regulaminie*. W przypadku kilku właścicieli jednej nieruchomości, którzy wspólnie korzystali i ponosili koszty eksploatacji zbiornika w ewidencji widnieją wszyscy, którzy zlecieli choć raz jego opróżnienie. Sprawia to mylne wrażenie większej liczby zbiorników niż w rzeczywistości oraz nie wskazuje ile razy poszczególne zbiorniki były opróżniane. Według ewidencji w 2009 r. zawarto 765 umów na opróżnienie zbiorników odpływowych, w 2010 r. – 924, w 2011 r. (I półrocze) - 870.

W ocenie NIK stwierdzony w powyższym zakresie stan faktyczny wskazuje na to, że właściciele nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe mogą nie wywiązywać się z obowiązku systematycznego usuwania nieczystości z częstotliwością gwarantującą, iż nie nastąpi ich wypływ. Stosownie do postanowień art. 5 ust. 6 *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* nadzór nad realizacją obowiązków w tym zakresie sprawuje Burmistrz.

3. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej *EMPEGEK Spółka z o.o* w Sierpcu, było jedynym podmiotem realizującym zadanie w zakresie zaopatrzenia miasta Sierpc w wodę i odprowadzanie ścieków. Zgodnie z art. 9a *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* *Spółka* przekazywała:

- do 15 każdego miesiąca informacje zawierające wykaz właścicieli nieruchomości, z którymi w poprzednim miesiącu zawarła umowy (również umowy ustne tzw. zlecenia na telefon), na opróżnianie zbiorników bezodpływowych oraz wykaz właścicieli nieruchomości, z którymi w poprzednim miesiącu umowy uległy rozwiązaniu lub wygasły,
- do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy, informacje dotyczące ilości i rodzaju nieczystości ciekłych odebranych z obszaru miasta Sierpc.

Analiza sprawozdań rocznych *EMPEGEK* oraz informacji z Miejskiej Oczyszczalni Ścieków wykazała, że sprawozdania sporządzano rzetelnie.

4. NIK pozytywnie ocenia przygotowanie infrastruktury miasta Sierpc do odbioru nieczystości ciekłych. W okresie objętym kontrolą 99,9 % gospodarstw domowych na terenie miasta posiadało dostęp do wodociągu, a ponad 80 % do kanalizacji sanitarnej. Roczna przepustowość Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Sierpcu wynosiła 2.270,3 tys. m³.

⁴ Dz. U. z 2005 r. Nr 236 poz. 2008 ze zm.

Z wytworzonych na terenie miasta w badanym okresie 1.253,4 tys. m³ ścieków do Miejskiej Oczyszczalni Ścieków odprowadzono 997,1 tys. m³ (79,5%) systemem kanalizacji zbiorczej, a 38,96 tys. (3,1%) transportem asenizacyjnym.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie skutecznych działań w celu wyegzekwowania od właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe obowiązku ich opróżniania.
2. Uporządkowanie i wykorzystywanie ewidencji zbiorników bezodpływowych, zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 1 *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.
3. Przygotowanie i przedstawienie Radzie Miasta projektu uchwały określającej górne stawki opłat za opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.